

Varkensdierenarts Gerard van Eijden

'Antibioticagebruik vanzelf naar beneden'

In de varkenshouderij zou niet het terugdringen van het antibioticagebruik voorop moeten staan, maar het verder verbeteren van de bedrijfsgezondheid. „Dan gaat het antibioticagebruik vanzelf naar beneden”, aldus varkensdierenarts Gerard van Eijden. Hij is voorzitter van de Vakgroep Gezondheidszorg Varken van de KNMvD.

De werkgroep Varkens van de Task-force Antibioticaresistentie is twee jaar geleden van start gegaan. Wat is intussen bereikt?

„We hebben twee jaar geleden een tienpunten-plan opgesteld om het antibiotica-

gebruik terug te dringen. De belangrijkste maatregel is dat elke varkenshouder nu via IKB verplicht is om samen met zijn dierenarts en voervoorzichter een bedrijfsgezondheidsplan op te stellen. Daarmee wordt het antibioticagebruik

teruggedrongen, doordat we enerzijds via managementmaatregelen proberen de infectierisico's zo klein mogelijk te maken en anderzijds door antibiotica niet meer als 'tool' te gebruiken om slecht management te camoufleren.”

Wat is er nog meer veranderd?

„Een varkenshouder is verplicht met één vaste varkensdierenarts te werken. Deze één op één-relatie is de hoeksteen van verantwoord antibioticagebruik. Want alleen deze dierenarts mag antibiotica voorschrijven. Deze dierenarts heeft daardoor een goed overzicht over het antibioticagebruik op het varkensbedrijf.”

Maar schrijft de dierenarts dan niet voor wat de klant vraagt, uit angst hem als klant te verliezen?

„In principe kun je onder druk worden gezet door de varkenshouder; elke klant is belangrijk voor je praktijk. Maar door de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor

„Wij pleiten nadrukkelijk voor individuele behandeling.”

Diergeneeskunde is er nu sinds kort de SDA opgericht, de Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit. Dit onafhankelijke instituut gaat wetenschappelijk gefundeerde normen stellen voor verantwoord antibioticagebruik. Dan kan ik me onafhankelijker opstellen, omdat andere varkensdierenartsen diezelfde normen zullen hanteren. De SDA gaat ook de berekeningswijze van de dierdagdoseringen auditeren die de IKB-organisaties hanteren. En ook dierenartsen die structureel te veel antibiotica voorschrijven, worden aangesproken door de Sda.”

Hoe ver zijn we met het verzamelen van de bedrijfsgegevens over antibioticagebruik?

„Inmiddels worden de gegevens van ruim 90 procent van de 8.000 varkensbedrijven in Nederland via het informatiesysteem VetCIS doorgegeven aan IKB-Varken en IKB Nederland Varken.- Nog niet alle dierenartsenpraktijken zijn aangesloten, maar er wordt aan gewerkt. De registratie is dus rond en binnenkort kan elke varkenshouder zijn dierdagdoseringen lezen op zijn IKB-account. Ook het landelijk gemiddeld verbruik per zeug en per vleesvarken willen we gaan uitrekenen.”

Wat schieten we daarmee op?

„We krijgen dan in elk geval een landelijk beeld van het antibioticagebruik in de sector. Dat was er tot dusver nog nooit. En bovendien kan elk bedrijf dan zijn eigen verbruik vergelijken. Als jij een stuk hoger zit dan het gemiddelde, dan stimuleert dat om eraan te werken.”

Gemedicineerd voer is ook afgeschaft. Waarom?

„Ook dat was een onderdeel van het tien-punten-plan. Enerzijds omdat sporen van antibiotica in de fabriek ander voer kunnen vervuilen, waardoor resistentie kan ontstaan. Anderzijds omdat gemedicineerd voer eigenlijk per definitie preventief wordt gebruikt. Daar moeten we van af, net zoals van koppelbehandelingen. Zeker omdat varkens die ziek zijn, slecht vreten en de antibiotica dus vooral terecht komt bij de varkens die het niet nodig hebben.

Wij pleiten nadrukkelijk voor individuele behandeling. Maar daarvoor moet je als varkenshouder zieke varkens wel in een vroeg stadium opsporen. Dat kost veel tijd en vergt vakmanschap.”

Hoe zit het met de derde-keuze-middelen?

„Ook daarvan hebben we gezegd: die moet je eigenlijk niet gebruiken. Het zijn de antibiotica die in de humane geneeskunde gelden als laatste redmiddel bij bepaalde aandoeningen. De werkgroep varkens van de Taskforce Antibioticaresistentie wil nu het gebruik van deze middelen in de varkenshouderij afschaffen.”

Wat vinden uw klanten, de varkenshouders hiervan?

„De meeste varkenshouders zijn zich zeker bewust van het belang van het terugdringen van het antibioticagebruik, om resistentie te voorkomen. Maar dat bewustzijn vertaalt zich nog niet overal in aanpassingen in het management. Terwijl juist de varkenssector heel veel mogelijkheden heeft om de infectiedruk terug te dringen: SPF-houderij, koppels niet mengen, goede hygiëne. Punt is wel dat het financieel al lange tijd heel slecht gaat in de varkenssector. Mensen zijn moedeloos, de ondernemingslust is verdwenen. Maar juist in slechte tijden zou je moeten proberen om de gezondheid op een zo hoog mogelijk plan te krijgen. Dat betekent minder uitval, betere groei, betere voederconversie, dus dat levert geld op. Eigenlijk zou het verbeteren van de bedrijfsgezondheid voorop moeten staan, dan volgt de antibioticareductie vanzelf.”

Gaat het lukken om de antibiotica terug te dringen?

„De 20 procent minder in 2011, dat halen we wel. Maar die 50 procent in 2013, daar zullen we nog hard aan moeten trekken.”

Wat als het niet lukt?

„Dan gaat het ministerie ingrijpen en wordt het gebruik van antibiotica nog moeilijker gemaakt.” ■

 Reageren?
redactie@pigbusiness.nl